

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobce: J. R., IČO: X,
sídlem X,
zastoupen Mgr. Zbyňkem Kašpárkem, advokátem,
sídlem Pod Štěpem 707/5, 102 00 Praha 15,

proti

žalovanému: Ministerstvo životního prostředí,
sídlem Vršovická 1442/65, 100 00 Praha 10,

za účasti osoby
zúčastněné na řízení: Stop tunelům, z. s., IČO: 22879552,
sídlem Na Valech 813/3, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2019, č. j. MZP/2019/530/1701,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva životního prostředí ze dne 18. 11. 2019, č. j. MZP/2019/530/1701, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, (dále jen „krajský úřad“) ze dne 22. 8. 2019, č. j. KUUK/112214/2019/ZPZ, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž krajský úřad žalobci jakožto žadateli podle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody“) v souvislosti s realizací záměru *„Rekultivace bývalé pískovny v Havrani zavezením inertními materiály“* nepovolil výjimku ze zákazů ze základních ochranných podmínek dle § 50 zákona o ochraně přírody, a to škodlivého zásahu do přirozeného vývoje druhů – zejména rušení, zraňování, usmrcování, ničení, poškozování či přemísťování jedinců, jejich vývojových stadií či jimi užívaných sídel u zvláště chráněných druhů v kategorii „silně ohrožené“ [ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*), pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*)] a v kategorii „ohrožené“ [čmelák (*Bombus* sp.), svižník polní (*Cicindela campestris*) a tuhýk obecný (*Lanius collurio*)]. Současně žalobce navrhl, aby soud žalovanému uložil povinnost nahradit mu náklady soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě popsal, že k realizaci záměru získal posudky a stanoviska (biologické posudky, plán rekultivace, dendrologický průzkum, dokumentace EIA a kladné závazné stanovisko EIA apod.), které nebyly v rozhodnutích krajského úřadu a žalovaného uvedeny a vyhodnoceny, a lze je proto považovat za opomenuté důkazy. Tyto dokumenty a výpovědi svědků RNDr. O. B. (zpracovatel biologických posudků), Ing. K. Z. (zpracovatelka dendrologického posudku a plánu rekultivace), Bc. K. B. (zpracovatelka dokumentace EIA) a Ing. V. O. (zpracovatel posudku o vlivu záměru na životní prostředí) navrhl provést jako důkaz.
3. Dále žalobce uvedl, že po pěti letech procesu a měsíc po vydání kladného stanoviska EIA dne 16. 5. 2019 požádal o povolení výjimky ze zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody, čemuž však krajský úřad nevyhověl a žalovaný jeho rozhodnutí potvrdil. K záměru se přitom dlouhodobě kladně vyjadřuje obec Havraň a záměr žalobce je plně v souladu s jejím územním plánem, což nebylo v napadeném rozhodnutí vypořádáno.
4. Rozhodnutí krajského úřadu žalobce označil za překvapivé, neboť v předchozím rozhodnutí krajského úřadu ze dne 27. 11. 2014, č. j. 2753/ZPZ/2014/ZD-714, byly žalobci povoleny všechny výjimky na dotčené živočichy, kterými byli ještěrka obecná, slepýš křehký, krutihlav obecný, pěnice vlašská, slavík obecný, otakárek fenyklový a čmelák. V tomto rozhodnutí bylo mj. uvedeno: *„Povolení výše uvedených výjimek se žalobci povoluje z důvodu jiného převažujícího veřejného zájmu, spočívajícího v realizaci činnosti vedoucí k obnově původní funkce pozemku, tj. převedení předmětného území zpět na ornou půdu za účelem pozdějšího zemědělského obhospodařování s tím, že výjimka je povolena do 31. 12. 2020“*. Dále bylo uvedeno: *„Většina zde zjištěných zvláště chráněných druhů je v širším okolí běžně rozšířena, a realizace záměru proto nebude představovat významný zásah do jejich populací v rámci regionu. Správní orgán dále v tomto rozhodnutí uvádí, že by takto kladně rozhodoval i s ohledem na skutečnost, že absence péče o*

tuto plochu by dříve či později stejně vedla k poklesu diverzity stanovišť a druhů a zemědělské využívání pozemků je jisté i zájmem veřejným“. Rozhodnutí za správní orgán vyhotovil Mgr. R. D.; do předmětného řízení se nepřihlásilo žádné občanské sdružení.

5. V rozhodnutí ze dne 22. 8. 2019 však krajský úřad v de facto totožné věci shodným úředníkem rozhodl zcela opačně, což žalovaný překvapivě potvrdil napadeným rozhodnutím, aniž by uvedl jakékoliv kvalifikované důvody svědčící jeho rozhodnutí. Napadené rozhodnutí žalobce označil za alibistické, zaujaté, tendenční a velmi nekvalifikované. Žalovaný podle žalobce naprosto nevzal v potaz závěry, které přinesly nejrozumnější posudky a stanoviska popsaná žalobcem i v žalobě, nevycházel ze skutkového stavu v době rozhodování a pečlivě nezhodnotil všechny žalobcem uplatňované a dále uvedené skutečnosti.
6. Jednou z těchto skutečností je to, že žádost žalobce o povolení výjimek byla totožná jako jeho předchozí žádost z roku 2014, která byla vyřízena kladně. Poslední stanovisko a žádost žalobce o povolení výjimek na sebe navíc časově navazovaly, a tak nelze v žádném případě přijmout stanovisko žalovaného, že dané posudky jsou staré a neaktuální. Žalobce pochybuje, že se s nimi žalovaný vůbec seznámil.
7. Obstat podle žalobce nemůže ani argument žalovaného, že v případě pozemku p. č. 1214 jde i o jiný pozemek, neboť tento pozemek je nedílnou součástí objektu bývalé pískovny a tvoří rovněž přirozenou hranici mezi lesem a pískovnou, což vyplývá z fotografií map a pozemků, které jsou obsahem výše uvedených posudků.
8. Žalovaný v napadeném rozhodnutí rovněž opomenul souhlasné záměry a stanovisko EIA z dubna 2019 a chybně přisvědčil pouhým nepodloženým úvahám a domněnkám krajského úřadu zpochybňujícím předložené odborné posudky. Podmínky v platném rozhodnutí o udělení výjimek z roku 2014 přitom byly rovněž plně zohledněny v plánu rekultivace pískovny a v rámci posuzování EIA.
9. Žalovaný v napadeném rozhodnutí podle žalobce nekriticky přejal například tvrzení o tom, že realizací předmětného záměru zcela zaniknou zdejší biotopy a lokální populace dotčených živočichů, ale už neuvádí další závěry z výše uvedených stanovisek (např. z odborného posudku RNDr. B.), kde je uvedeno, že realizace záměru se dotkne druhové diverzity v omezeném, lokálním a akceptovatelném rozsahu. Žalovaný si tedy účelově vybral tvrzení a tato vytrhl z potřebného kontextu. Žalobce k tomu poukazuje na to, že na str. 20 daného posudku je naprosto přehledně napsáno, které druhy živočichů chráněných v pískovně žijí (většina ojediněle), jaký je jejich počet a jaký bude mít žalobcův záměr dopad na daný biotop.
10. Za alibistický žalobce označil i žalovaným přejatý závěr krajského úřadu, podle kterého *„by měl být žalobce přesvědčivější v jeho důkazech ohledně rekultivace předmětné pískovny“*. Žalovaný ale již nedodal, co by tyto důkazy měly konkrétně osvědčit či jaké jiné by měl žalobce předkládat. Ten přitom namítá, že nebyl vyzván k jejich doplnění, popř. mu nebyl poskytnut kvalifikovaný návod, jak má toto doplnění, resp. přesvědčivost vypadat. Veškeré posudky přitom byly vypracovány odborníky v oboru.
11. Nepravdivé a žalovaným rovněž přejaté je podle žalobce tvrzení o tom, že nikde nebylo řečeno, jak bonitní je půda, a to i přesto, že žalobce doložil pětiletý osevní plán daného pozemku a nikdo z příslušných orgánů proti němu nevznnesl žádných námitek.
12. Žalovaný rovněž chybně přejal ničím neodůvodnitelné a nepředvídatelné popírání odborných závěrů a stanovisek, kterými žalobce disponuje a z nichž nejdůležitější vydal

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

sám krajský úřad, tedy kladné stanovisko EIA z roku 2019. Chybou bylo i převzetí chybného závěru o tom, že objekt pískovny je historický, je volně přístupný všem, a že zabránění přístupu není ve veřejném zájmu. Žalobce namítá, že jde o jeho soukromý pozemek a je pouze vinou nepovoláných osob, že i přes vytyčené závory a zákazy do objektu vstupují a páchají v něm další škody. Krajský úřad přitom v předchozím rozhodnutí v roce 2014 uváděl, že *„pokud by byl ponechán předmětný pozemek v současném stavu, dalo by se jen obtížně zabránit vstupu na tyto pozemky cizím osobám. Správní orgán pak dále uvádí, že přístupové cesty k pozemku jsou uzavřeny závorami, nicméně ani to nezabraňuje škůdcům tvořit na něm černé skládky“*. Nyní je však toto kladeno za vinu žalobci, což je zcela absurdní.

13. Žalovaný rovněž nekriticky přejal závěry krajského úřadu, že žalobce neprokázal neexistenci jiného uspokojivého řešení záměru. Nicméně v předchozím rozhodnutí krajský úřad uvedl, že *„mu není známo, resp. neexistuje jiné uspokojivé řešení dané situace, tedy záměr žalobce je jediným uspokojivým řešením“*. O 5 let později při nezměněných podmínkách již rozhoduje jinak, aniž by nabídl ono jiné řešení. S tvrzením žalobce uváděným v odvolání a týkajícím se skutečností, z jakých důvodu by neměla být ekologická rekultivace dotčeného území, tj. dlouhodobě nevyužívané pískovny tím nejlepším a nejvhodnějším řešením pro životní prostředí dotčené lokality, se žalovaný nevypořádal.
14. Žalovaný rovněž učinil zcela právně neodůvodněnou polemiku např. o ropuchách. O nich je přitom mluveno ve stanovisku EIA a jeho závěry mohl kdokoli a kdykoli napadnout.
15. O způsobu, jakým žalovaný přistoupil k přezkumu prvostupňového rozhodnutí, svědčí i str. 6 a 7 napadeného rozhodnutí, kde je uvedeno, že se krajský úřad na str. 3 a násl. svého rozhodnutí pečlivě zabýval existencí jiného veřejného zájmu. To však není pravda, neboť na str. 4 a 5 prvostupňového rozhodnutí je uvedeno, že se orgán tímto nezabýval, a to z důvodu, že nebyla jednoznačně prokázána existence veřejného zájmu ze strany žalobce.
16. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nevypořádal s tím, že se krajský úřad nevypořádal s tvrzením žalobce o tom, že správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem, že záměr je zcela v souladu s územním plánem obce a že jde o fázi přípravnou pro sledovaný záměr žalobce, což bylo namítáno v odvolání. Totéž platí pro námitku, že z předložených dokumentů byl patrný konkrétní popis záměru žalobce. Nemůže tedy obstát tvrzení, že popis záměru byl nekonkrétní a nevěrohodný.
17. Rovněž se žalovaný nevypořádal s tím, že žalobcův záměr se během minulých 5 let nezměnil v žádných podstatných skutečnostech, ale naopak že část dotčené lokality včetně pozemku p. č. 1214 bude zcela ponechána sukcesi, a to jak spontánní, tak částečně řízené.
18. Žalobce dále poukázal na to, že ekologická hnutí se mohla přihlásit jak do řízení o povolení výjimek z roku 2014, tak do zjišťovacího řízení, do řízení ohledně EIA, což však neučinila. Aniž by žalobce jakýmkoli způsobem jako celoživotní zemědělec popíral právo těchto spolků na vyslovení názoru, jeví se mu jednání těchto spolků v předmětném řízení jako účelové s cílem záměrně zmařit záměr žalobce. Do řízení navíc předložily pouze svůj názor, který nebyl podložen žádnými listinnými důkazy, např. protiposudky apod. Ani s tímto žalobcem uváděným odvolacím důvodem se žalovaný v napadeném rozhodnutí nevypořádal stejně jako s tvrzením žalobce, který neviděl souvislost v tvrzení spolku Stop Tunelům, že použití odpadu pod katalogovým číslem 100105 bude vyloučeno, když obsahem posuzované žádosti nebyl žádný seznam odpadů.

19. Žalobce dále namítl, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí není uvedeno, co konkrétně bylo žalovaným z toho kterého důkazního prostředku zjištěno. Došlo zde k paradoxní situaci, že žalovaný provedl opis závěrů krajského úřadu, které jsou protichůdné, přičemž není zřejmé, jaká dílčí skutková zjištění z těchto důkazních prostředků (z některých z nich) krajský úřad skutečně učinil. Takováto vada zatěžuje dotčené rozhodnutí jeho nepřezkoumatelností.
20. Žalobce uzavřel, že žalovaný v napadeném rozhodnutí neuvedl hodnocení jednotlivých stran prvostupňového rozhodnutí. Str. 1 až 6 napadeného rozhodnutí je pouhým opisem skutkového stavu, na dalších stranách žalovaný pouze konstatuje, že se ztotožňuje s prvostupňovým rozhodnutím, avšak opětovně nic neodůvodňuje.

Vyjádření žalovaného k žalobě

21. Žalovaný uvedl, že žalobce v žalobě uplatnil ve značné části stejné námitky jako ve správním řízení, se kterými se správními orgány již řádně vypořádaly. Odkázal proto na vydaná rozhodnutí. Argumenty žalobce uvedené v podané žalobě nepovažuje žalovaný v tomto konkrétním případě za relevantní, mnohé jsou podle něj účelové a zavádějící. Žalovaný zdůraznil, že se nejednalo o shodný záměr jako ten, pro který byly výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody povoleny v roce 2014. Mimo jiné i proto, že tehdy byl předmětem záměru pouze pozemek p. č. XA v k. ú. X a odlišné byly i důvody pro jeho realizaci. Rovněž seznam zvláště chráněných druhů, do jejichž přirozeného vývoje mohla realizace zamýšleného záměru zasáhnout, nebyl zcela totožný. Jedním z hlavních cílů, kterých chtěl tehdy žadatel rekultivací pozemku p. č. XA dosáhnout, mělo být zpřístupnění izolované plochy orné půdy na pozemku p. č. XB (rovněž v k. ú. X) a zjednodušení jejího budoucího zemědělského obhospodařování. Nyní se žadatel zemědělského obhospodařování pozemku p. č. XB naopak ve prospěch ochrany přírody vzdává, a tudíž jeden z dřívějších podstatných důvodů pro realizaci zamýšleného záměru tím odpadl.
22. Z hodnocení vlivu zamýšleného záměru na zákonem chráněné zájmy ochrany přírody, jež k žádosti o povolení výjimky žalobce předložil, podle žalovaného vyplývalo, že uvedený výsledek hodnocení už automaticky předpokládá ponechání nejméně 20 % plochy těžebny přirozené sukcesi a navrhuje i plochy, které by měly být sukcesi ponechány. Tyto plochy však žadatel ve svém záměru ne zcela respektoval (nerespektoval zejména ty, jež jsou součástí vlastní bývalé pískovny na pozemku p. č. XA) a místo toho navrhl ponechat sukcesi celý pozemek p. č. XB, čímž v podstatě dosáhne (resp. dokonce i poněkud přesáhne) požadovanou výměru ploch k ponechání sukcesi předpokládanou předloženým hodnocením vlivů a zároveň mu to umožní prakticky celou bývalou těžebnu rekultivovat. Souhra všech skutečností uvedených v dokumentech, jež jsou součástí spisu, podle žalovaného nepůsobí přesvědčivě ve vztahu k deklarovanému účelu celého záměru. Informace obsažené v podané žádosti spolu s výše uvedenými skutečnostmi správní orgány o existenci jiného veřejného zájmu na realizaci zamýšleného záměru plně nepřesvědčily a nelze zcela vyloučit možnost, že se žadateli ve skutečnosti jedná o soukromý ekonomický zájem. Žalobce podle žalovaného neunesl své důkazní břemeno a to, že jím zamýšlený záměr by měl být realizován ve veřejném zájmu způsobem, jež by nevzbuzoval důvodné pochybnosti, neprokázal.
23. Žalovaný dále uvedl, že přirozená sukcese v předmětném území změnila ekosystém v dané oblasti i okruh a kvalitu biotopů zvláště chráněných druhů a s ohledem na tuto skutečnost vyzýval krajský úřad žalobce k doplnění žádosti o argumentaci ve prospěch svého záměru. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

a předložení důkazů, aby bylo možno rozhodnout po právu. Žalobce tuto argumentaci nedoplnil dostatečně a krajský úřad nemůže mít dostatečnou povědomost o detailu záměru na to, aby takovouto správní úvahu doplnil bez aktivního přístupu žalobce.

24. Proces EIA a řízení o výjimkách nelze slučovat, nejde ani o řízení navazující. Proces EIA zpravidla hodnotí vliv na zvláště chráněné druhy v obecné rovině a v podmínkách odkazuje na nutnost dořešení jejich ochrany v řízeních dle zákona o ochraně přírody. Kladné stanovisko EIA automaticky nemusí znamenat, že žadateli musí být v žádosti o povolení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody za všech okolností vyhověno.
25. Závěrem se žalovaný ztotožnil s názorem krajského úřadu, který upozornil na skutečnost, že by zamýšlený záměr mohl zasáhnout i do přirozeného vývoje některých dalších zvláště chráněných taxonů (netopýrů, dalších druhů ptáků či některých druhů obojživelníků), přičemž předložené hodnocení vlivů dostatečně neodůvodňuje, na základě čeho (v případě např. některých druhů obojživelníků) do přirozeného vývoje těchto taxonů záměr zasáhnout nemůže (jejich výskyt považuje za přechodný, eratický). Možný vliv na další zvláště chráněné druhy, jež se v lokalitě mohou vyskytovat (např. netopýry), nehodnotí. K udržení populace obojživelníků může postačovat, pokud se jí podaří rozmnožit jen jednou za několik let (tj. ve vlhčích letech příznivých pro vznik periodických vodních ploch). Obzvláště to platí pro druhy jako např. ropucha zelená.

Replika žalobce

26. Žalobce ve své replice k vyjádření žalovaného k žalobě nadále setrval na argumentaci uvedené v žalobě.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

27. Spolek Stop tunelům, z. s., uvedl, že úvahy Nejvyššího soudu v rozsudku ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. 22 Cdo 3441/2006, o překvapivém rozhodnutí citované v žalobě se v tomto případě neuplatní, neboť se rozhodně nejedná o případ, v němž by „*odvolací soud [zde odvolací orgán] vydal rozhodnutí, jež nebylo možno na základě skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně [zde správním orgánem prvního stupně] předvídat, čímž byla účastníku řízení odňata možnost právně a skutkově argumentovat ve vztahu k otázce, která se s ohledem na právní názor odvolacího soudu jevila jako významná pro jeho rozhodnutí*“. V tomto případě naopak odvolací orgán rozhodl v souladu se zjištěními a závěry správního orgánu prvního stupně, jehož rozhodnutí potvrdil.
28. Žalobce podle spolku zřejmě chtěl poukázat spíše na zásadu legitimního očekávání. V této souvislosti ovšem žalovaný poukázal na odlišnosti v záměrech posuzovaných v roce 2014 a 2019, což je první, přímocaráý důvod, proč k narušení legitimního očekávání dojít nemohlo. Druhou významnou otázkou by podle spolku bylo to, zda je rozhodnutí z roku 2014 v souladu se zákonem. Spolek se domnívá, že patrně nikoliv, protože je považuje za nesprávné co do výsledku a v některých podstatných ohledech nepřezkoumatelné co do důvodů, jak zmínil už ve svém vyjádření ze dne 26. 9. 2019 k odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí.
29. K tvrzení žalobce, že nechápe, proč spolek zmínil ve svém vyjádření možné využití odpadu pod katalogovým číslem 100105, spolek uvedl, že seznam zvažovaných odpadů je uveden na straně 4 dokumentu „Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny. Havraň – pískovna. Rekultivace lokality“ (RNDr. Oldřich Bušek, Karlovy Vary,

říjen 2018), který byl přílohou žádosti a jehož se žalobce dovolává jako jednoho ze stěžejních podkladů.

Ústní jednání soudu

30. Při jednání soudu konaném dne 29. 6. 2022 právní zástupce žalobce v plném rozsahu odkázal na znění žaloby a repliky a navrhl, aby soud žalobě vyhověl, neboť situace se od podání žádosti nezměnila. Zopakoval, že správní orgány si z předložených posudků vytahávaly informace bez kontextu. S ohledem na rozhodnutí z roku 2014 u něj bylo založeno legitimní očekávání, pozemky se totiž vždy posuzovaly jako jeden celek a pozemek p. č. XB byl v dokumentech zmiňován. Ze shromážděných posudků nevyplýval žádný negativní závěr, a to ani z revizního posudku Ing. O., který si nechal zpracovat krajský úřad. Žalobce od roku 2014 během pět let trvajícího procesu splnil všechny požadavky krajského úřadu a proces završil kladným stanoviskem EIA. Věc nebyla – avšak měla – být řešena v souvislostech. Žalobce je zemědělec, nikoli nějaký velký developer, a jeho rodina byla v minulosti poškozena. Poukázal též na ochranná, zmírňující a kompenzační opatření navržená v jeho žádosti z roku 2019. Věc by podle něj měla být vrácena zpět do správního řízení, aby obě strany věděly, jak postupovat.
31. Pověřený pracovník žalovaného při tomtéž jednání odkázal na písemné vyjádření k žalobě a obě vydaná rozhodnutí s tím, že nadále navrhoval zamítnutí žaloby. Uvedl, že záměry z roku 2014 a 2019 se liší co do vymezení dotčených pozemků. Od roku 2014 došlo ke změnám v biotopu, to však nebylo hlavním důvodem pro neudělení výjimky. Konstatoval, že pod tlakem soudního rozhodování dochází ke změnám v praxi při správním rozhodování. Rozhodnutí z roku 2014 by však podle něj neobstálo ani tenkrát, pokud by byl podán opravný prostředek.
32. V souladu s § 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) soud na návrh žalobce provedl důkaz žádostí o povolení výjimky ze zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody podanou žalobcem dne 8. 7. 2014 a doplněnou dne 16. 9. 2014, která je založena v přílohové obálce na č. l. 62 soudního spisu.
33. V souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. soud pro nadbytečnost zamítl návrhy žalobce na provedení dokazování biologickým posudkem ze dne 26. 5. 2014 zpracovaným RNDr. O. B., vyjádřením Magistrátu města Mostu, odbor rozvoje a dotací, k záměru žalobce ze dne 13. 1. 2016, zn. MmM/002882/2016/OraD/Mn, souhrnným vyjádřením Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, ze dne 18. 1. 2016, č. j. 117/ZPZ/2016, posouzením vlivu záměru na dřeviny rostoucí mimo les – dendrologickým průzkumem zpracovaným ke dni 30. 7. 2018 Ing. K. Z., plánem rekultivace – terénní úpravy pozemku p. č. XA k. ú. X, okres Most, Ústecký kraj, zpracovaným ke dni 14. 12. 2018 Ing. K. Z., dokumentací EIA k záměru žalobce ze dne 15. 12. 2018 zpracovanou Bc. K. B., posudkem o vlivech záměru „Terénní úpravy pozemku p. č. XA k. ú. X – rekultivace bývalé pískovny v Havrani zavezením inertními materiály“ na životní prostředí ze dne 17. 2. 2019 zpracovaným Ing. V. O., závazným stanoviskem k posouzení vlivu provedení záměru na životní prostředí (EIA) ze dne 8. 4. 2019, vydaným Krajským úřadem Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, č. j. KUUK/41398/2019/ZPZ, souhrnným vyjádřením Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, ze dne 3. 9. 2019, č. j. KUUK/115898/2019/ZPZ, a výpověďmi svědků RNDr. O. B., Ing. K. Z., Bc. K. B. a Ing. V. O. Návrhy žalobce na provedení dokazování rozhodnutím Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, ze dne 27. 11. 2014, č. j. 2753/ZPZ/2014/ZD-714, novým Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

biologickým posudkem – Hodnocení vlivů závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny ze dne 8. 10. 2018 zpracovaným RNDr. O. B. a územně plánovací informací Magistrátu města Mostu, odbor rozvoje a dotací, ze dne 10. 12. 2018, č. j. MmM/131452/2018/ORaD/MM, soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. zamítl proto, že jsou součástí žalovaným předloženého správního spisu, ze kterého byl při jednání poskytnut referát, přičemž správním spisem se ve správním soudnictví dokazování neprovádí.

Posouzení věci soudem

34. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
35. Soud se nejprve zabýval námitkami žalobce, ve kterých rozporoval závěry správních orgánů o existenci veřejného zájmu na straně žadatele (tj. žalobce), jeho naléhavosti a převahou nad zájmem ochrany přírody a otázkou neexistence jiného uspokojivého řešení.
36. Ze spisové dokumentace soud zjistil – a vyplývá to ostatně i z tvrzení účastníků –, že na plochu dotčenou realizací záměru „*Rekultivace bývalé pískovny v Havrani zavezením inertními materiály*“, tj. pozemky p. č. XA a XB v k. ú. X, byly v době vydání rozhodnutí krajského úřadu vázány minimálně tyto druhy zvláště chráněných druhů živočichů: v kategorii „silně ohrožené“ ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*) a pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*), a v kategorii „ohrožené“ čmelák (*Bombus* sp.), svižník polní (*Cicindela campestris*) a ůhýk obecný (*Lanius collurio*). Ještěrka obecná, pěnice vlašská a ůhýk obecný zároveň jsou i předmětem ochrany podle práva Evropských společenství. Podstatou podané žaloby je otázka, zda v daném případě byly naplněny podmínky pro povolení výjimky z ochrany těchto zvláště chráněných živočichů podle § 56 odst. 1 a 2 písm. c) zákona o ochraně přírody.
37. Podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a § 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. V pochybnostech o škodlivosti zamýšleného zásahu lze požádat o poskytnutí předběžné informace podle správního řádu.
38. Podle § 56 odst. 2 písm. c) tohoto zákona výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů lze povolit v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a

ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí.

39. K tomu je třeba uvést, že jakkoli v případě zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, právní úprava v druhé větě § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody stanoví další, přísnější podmínky (*neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany*), tento rozdíl je do jisté míry stírán tím, že součástí vyhodnocení převažujícího veřejného zájmu by mělo být i posouzení existence jiného uspokojivého řešení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2011, č. j. 6 As 8/2010-323, publ. pod č. 2593/2011 Sb. NSS, a ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012-161, publ. pod č. 2879/2013 Sb. NSS).
40. Z § 56 zákona o ochraně přírody vyplývá v první řadě nutnost určení, vyhodnocení a následného poměření kolidujících veřejných zájmů, a to zájmu ochrany přírody a jiného veřejného zájmu spojeného se záměrem žadatele. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 23. 8. 2012, č. j. 9 As 30/2012-88, publ. pod č. 7317/2012 Sb. NSS, uvedl, že „*pouze v případě, že správní orgán shledá existenci veřejného zájmu, lze posoudit, zda tento zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody a zda jsou splněny i další podmínky v podobě neexistence jiného uspokojivého řešení a udržení populace daného druhu v příznivém stavu z hlediska ochrany*“ (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251, publ. pod č. 2030/2015 Sb. NSS). Jakkoli došlo ke změně posuzované právní úpravy (jiný veřejný zájem již nemusí nad zájmem ochrany přírody převažovat „výrazně“), tento soud se s podstatou citovaného závěru plně ztotožňuje.
41. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40, publ. pod č. 3343/2013 Sb. NSS, je konstatováno, že „*...Nejvyšší správní soud již dříve dovodil, že v řízení o povolení výjimky ze zákonných zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody leží důkazní břemeno na žadateli a ten tedy musí předložit přesvědčivé podklady prokazující splnění výše vyjmenovaných podmínek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. srpna 2012 č. j. 9 As 30/2012-88), což potvrzuje i odborná literatura (srov. Prchalová, J. Zákon o ochraně přírody a krajiny a NATURA 2000, 2. vydání, Linde Praha, 2010, str. 184)*“.
42. Bylo proto na žalobci, aby tvrdil a navrhoval důkazy k prokázání existence a převahy v první řadě tvrzeného veřejného zájmu na realizaci Rekultivace bývalé pískovny v Havrani zavezením inertními materiály nad zájmem na nedotčení lokality z hlediska ochrany populací zvláště chráněných živočichů (k tomu také viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2015, č. j. 8 As 91/2014-37, publ. pod č. 314/2015 Sb. NSS, a ze dne 23. 8. 2012, č. j. 9 As 30/2012-88, publ. pod č. 7317/2012 Sb. NSS). V žádosti ze dne 16. 5. 2019 žalobce v tomto směru uvedl, že pozemek bývalé těžebny je v současnosti veřejně přístupný a nelze zabránit přístupu nepovolaných osob včetně osob nepříznivých (uživatelé drog) a malých dětí. V nedávné minulosti sloužil jako nepovolená motokrosová dráha a dodnes také jako nelegální skládka odpadů (pneumatiky, stavební sutě apod.), což má nepříznivý vliv na životní prostředí. Zamezení přístupu osob vybudováním oplocení by bylo neudržitelné a zřejmě i neúčinné. Z těchto závažných důvodů dochází k ohrožování stavu životního prostředí, veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti. Obnova funkce pozemku zpět na ornou půdu a jeho obdělávání má být nejen v souladu s ekonomickými zájmy vlastníka – zemědělce, ale i jediným uspokojivým řešením z hlediska veřejné bezpečnosti. Navrhoval proto obnovu původní funkce pozemku zpět na ornou půdu a jeho obdělávání v rámci tzv. ekologické rekultivace. Přínosem záměru mělo být vytvoření pestré krajinné mozaiky zemědělské krajiny Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

v dotčeném území. Žalobce jako opatření redukující negativní vlivy rekultivace navrhl zejména vyloučení cca 20 m širokého pásu vysokých keřů podél severní hranice lokality na kontaktu s lesním porostem. Stávající rozsah porostů dřevin navrhl ponechat přirozené sukcesi na celém pozemku p. č. XB a na jižním okraji pozemku p. č. XA o výměře nejméně 0,2 ha.

43. Žalobce dále v žádosti uvedl, že rekultivací pískovny zcela zaniknou biotopy, a tím i populace dotčených šesti druhů zvláště chráněných živočichů. Žádný z těchto druhů ale podle něj není svým výskytem v území vázán výhradně na plochu pískovny a lze je nalézt i na dalších místech v okolí obce Havraň, příp. v širším zázemí záměru. Realizace záměru bude znamenat snížení druhové diverzity, ovšem pouze v lokálním, omezeném a akceptovatelném rozsahu.
44. Žalobce v žádosti uvedl i to, že navrhovaný záměr je invariantní. V případě jeho nerealizace podle něj lze předpokládat, že pokračující absence péče o lokalitu by velice pravděpodobně vedla k poklesu biodiverzity, ke zvětšování ploch černých skládek, zvyšování rizika požáru a ohrožování veřejného zdraví. Záměr předpokládal ukládání inertních materiálů v množství 16 520 m³/rok (26 432 t/rok) přepravovaného 5 – 10 nákladními automobily denně. V tom případě by byl záměr realizován max. za cca 5 let. Záměr byl podle žalobce v souladu s platným územním plánem obce Havraň, k čemuž přiložil územně plánovací informaci Magistrátu města Most ze dne 10. 12. 2018, č. j. MmM/131452/2018/ORaD/MM. Pro záměr bylo zpracováno posouzení jeho vlivu na životní prostředí (EIA) – ULK955, k čemuž uvedl odkaz na webové stránky na <https://portal.cenia.cz>. Další přílohou žádosti mělo být rozhodnutí krajského úřadu č. j. 2753/ZPZ/2014/ZD-714 o udělení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona o ochraně přírody. K tomu soud konstatuje, že toto rozhodnutí je ve správním spise založeno až na základě odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že šlo o rozhodnutí krajského úřadu, však soud nepochybuje o tom, že bylo krajskému úřadu při jeho rozhodování o žádosti ze dne 16. 5. 2019 známo. Žalobce rovněž jako přílohu označil (avšak nepřiložil) „Biologický průzkum (říjen 2018) – viz odkaz na EIA“ a „Plán rekultivace (prosinec 2018) – viz odkaz na EIA“.
45. Podle prvostupňového rozhodnutí žalobce neprokázal existenci veřejného zájmu na realizaci záměru ani neexistenci jiného uspokojivého řešení. S poukazem na desítky let trvající neškodnou existenci opuštěné těžebny v těsném sousedství obce krajský úřad konstatoval, že argumentace o tom, že představuje významné riziko pro veřejné zdraví a bezpečnost osob, by měla být podložena přesvědčivějšími důkazy než prostým tvrzením žalobce. Popis záměru podle něj dále neobsahuje žádné konkrétní a věrohodné údaje o způsobu zajištění přiměřené obdělávatelnosti a úrodnosti údajně vytvářené zemědělské půdy, resp. vůbec o dostupnosti zúrodnitelných substrátů pro daný účel. Krajský úřad zpochybnil žalobcovo podle něj značně překvapivé tvrzení, že by záměr měl být opravdu realizován v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti, neboť předložené podklady toto dostatečně nepodporují. Vstup do prostoru těžebny, kterému se žalobce snaží realizací záměru zamezit, není podle krajského úřadu žádnými právními předpisy vyloučen. Pokus o to mu zabránit proto nelze bez dalšího vysvětlení považovat za činnost ve veřejném zájmu. Negativní dopady na životní prostředí vyplývající z existence černých skládek lze eliminovat jejich odstraněním a následným zabezpečením území proti vjezdu vozidel, jako je v podobných situacích obvyklé. Provádět nákladnou, energeticky a časově náročnou rekultivaci jen za tímto účelem nelze v žádném případě považovat za účelné. Argumentaci vznikem krajinné mozaiky po provedení rekultivace krajský úřad označil za irelevantní a

nevěrohodnou. Cenné biotopy se podle něj v lokalitě vytvořily již dávno samovolně. Jelikož žalobce neprokázal existenci veřejného zájmu na realizaci zamýšleného záměru, nebylo možné jej ani porovnat s veřejným zájmem na ochraně přírody, konkrétně dotčených zvláště chráněných druhů a jejich biotopů. Přinejmenším ve vztahu k deklarovanému cíli prevence nepovolených skládek odpadu a dosažení žádoucí krajinné mozaiky žalobce podle žalovaného rovněž neprokázal existenci jiného uspokojivého řešení záměru.

46. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal včasné odvolání, ke kterému přiložil nově i rozhodnutí krajského úřadu ze dne 27. 11. 2014, č. j. 2753/ZPZ/2014/ZD-714, jehož obsah v odvolání zejména namítal.
47. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí ztotožnil s posouzením krajského úřadu, jehož odůvodnění skutečně – jak uvedl žalobce – do značné míry převzal. Žalovaný se ale zabýval též v odvolání namítaným obsahem rozhodnutí krajského úřadu ze dne 27. 11. 2014, č. j. 2753/ZPZ/2014/ZD-714, kterým byla žalobci v souvislosti s realizací záměru na pozemku p. č. XA v k. ú. X spočívajícího v realizaci činností vedoucích k obnově původní funkce pozemku, tj. převedení zpět na ornou půdu za účelem pozdějšího zemědělského obhospodařování, za splnění stanovených podmínek a nejdéle do 31. 12. 2020 povolena výjimka dle § 56 zákona o ochraně přírody ze zákazů ze základních ochranných podmínek dle § 50 zákona o ochraně přírody, a to škodlivého zásahu do přirozeného vývoje druhů – rušení, případného sběru, ničení, poškozování či přemísťování jedinců, jejich vývojových stadií či jimi užívaných sídel u zvláště chráněných druhů v kategorii „silně ohrožené“ [ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*), krutihlav obecný (*Jynx torquilla*), pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*)] a v kategorii „ohrožené“ [slavík obecný (*Erithacus megarrhynchos*), otakárek fenyklový (*Papilio machaon*) a čmelák (*Bombus*)]. Žalovaný uvedl, že mezi jednotlivá řízení nelze klást rovnítko. Nyní rozhodoval o nové žádosti, kterou musel posoudit individuálně a vycházet z předložené žádosti a celého spisového materiálu. Nyní byly ze strany účastníků řízení vzneseny námitky, kterými se krajský úřad musel zabývat. Zohlednit musel i zhoršující se stav životních podmínek a stále pokračující ubývání biotopů většiny zvláště chráněných druhů živočichů a to, že posuzování žádostí se stává obtížnější a je podrobováno stále důslednějšímu posuzování jednotlivých zásadních skutečností. Za dobu 5 let se nepochybně změnily skutečnosti, odborné názory i podklady pro rozhodování o výjimkách. I s ohledem na rozhodovací činnost žalovaného a soudů jsou požadavky na formální i věcné vypořádání zákonných podmínek pro povolování výjimek podstatně náročnější. Navíc se ani nejednalo o shodný záměr. Tehdy se totiž jednalo pouze o činnosti týkající se pozemku p. č. XA v k. ú. X, nyní jde i o sousední pozemek p. č. XB.
48. Soud se nejprve zabýval otázkou přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť námitky v tomto směru žalobce v žalobě opakovaně uplatnil. Soud považuje za nutné primárně zdůraznit, že povinností účastníka je uvést v žalobě žalobní body (námitky), ze kterých musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Jde o jednu ze základních náležitostí žaloby týkající se přezkoumání rozhodnutí správního orgánu, jež je zakotvena v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zákonu bez souvislosti se skutkovými výtkami (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Obdobně např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44, Nejvyšší správní soud konstatoval, že za žalobní body nelze považovat ani prostý výčet paragrafů správního řádu, které údajně žalovaný porušil, ani jejich parafrázi bez jakékoliv specifikace. Stejně tak je bez dalšího nedostatečný pouhý odkaz na citovanou judikaturu.

49. Dále je třeba poukázat na to, že na rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je v rámci soudního přezkumu pohlíženo jako na jeden celek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 As 63/2011-86). To v první řadě znamená, že případné nedostatky v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí může napravit druhostupňový orgán. V druhé řadě z tohoto pravidla plyne, že druhostupňový orgán nemusí slepě opakovat argumentaci správního orgánu prvního stupně, jestliže se s ní ztotožní. Pokud tedy odvolací námitky korespondují s námitkami, které účastník řízení uplatňoval již v prvostupňovém řízení, a správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí uvedl důvody, proč těmto námitkám nepřisvědčil, nelze považovat odpovídající odvolací námitky za nevypořádané, jestliže se odvolací orgán s hodnocením prvostupňového orgánu ztotožnil.
50. Pokud tedy žalovaný ve svém rozhodnutí odkázal na právní názor krajského úřadu a odůvodnění jeho rozhodnutí, nelze tento odkaz považovat za ignorování odvolacích námitek, neboť právě odkazovaná argumentace krajského úřadu se s identickými námitkami vypořádává. Napadené rozhodnutí z tohoto důvodu nelze považovat za nepřezkoumatelné.
51. Ve vztahu k právě přezkoumávané věci je soud po seznámení s obsahem spisu a vydanými rozhodnutími nucen konstatovat, že námitky nepřezkoumatelnosti pramení zejména z chybného chápání řízení o žádosti a řízení ve věci o povolení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody, a to zejména ve vztahu k procesu EIA.
52. V řízení ve věci o povolení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody správní orgány rozhodovaly o žádosti žalobce, a jak již bylo řečeno, bylo proto na žalobci, aby tvrdil a navrhoval důkazy k prokázání existence a převahy v první řadě tvrzeného veřejného zájmu na realizaci Rekultivace bývalé pískovny v Havrani zavezením inertními materiály nad zájmem na nedotčení lokality z hlediska ochrany populací zvláště chráněných živočichů. Bylo proto v jeho zájmu v podané žádosti vylicít všechny skutečnosti, které považoval z tohoto hlediska za rozhodné, a rovněž je doložit, a to konkrétními odkazy na příložené listiny. Soud je nucen konstatovat, že žalobcova žádost ze dne 16. 5. 2019 je v popisu skutečností, které mají zakládat existenci a převahu veřejného zájmu na straně žalobce jako žadatele a jeho záměru, značně obecná. Vazba mezi údajnou hrozbou veřejnému zdraví a veřejné bezpečnosti a jeho navrhovaným – údajně jediným uspokojivým – řešením zavezením pískovny inertními materiály se soudu dokonce jeví být poměrně pochybná. Stran doložení tvrzených skutečností však žádost selhává zcela, neboť konkrétní listiny, jejichž obsahu se žalobce později dovolával v žalobě, správním orgánům v naprosté většině případů vůbec nepředložil. Akceptovat jako dostatečný nelze ani odkaz na webové stránky na <https://portal.cenia.cz> týkající se dokumentace, kterou měl žalobce doložit v rámci procesu EIA, a to zejména proto, že žalobce v žádosti za účelem prokázání tvrzených skutečností nikdy ani neodkázal na konkrétní místo konkrétního dokumentu. Nebylo a není přitom úkolem správních orgánů (a později ani soudu) za žadatele (žalobce) procházet všechny dostupné dokumenty a vyhledávat v nich skutečnosti v jeho prospěch. To bylo úkolem žalobce. Pokud k této své procesní povinnosti přistoupil liknavě, nemůže Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

důsledky, jež mělo neunesení břemene tvrzení a důkazního, klást za vinu správním orgánům. Není proto namístě správním orgánům až v žalobě vytýkat, že nezohlednily tvrzení, která žalobce ve své žádosti a v řízení ani nevznese, a tím spíš ani konkrétně nedoložil. Žalobce se mylí, když (opět zcela obecně) namítá, že postačuje, že „konkrétní popis jeho záměru byl patrný z předložených dokumentů“.

53. Nelze však zároveň uzavřít, že by žádost žalobce trpěla vadami, pro které by nebylo možné ji projednat. Z žalobcovy žádosti bylo zřejmé, kdo ji činí, které věci se týká a co se navrhuje. Nebylo proto namístě, aby krajský úřad žalobce vyzval k odstranění vad žádosti. Není totiž úkolem správních orgánů účastníkům poskytovat poučení o hmotném právu a vést je k precizaci jejich žádostí tak, aby jim bylo možné vyhovět.
54. Argumentuje-li žalobce dále i dlouholetou přípravou projektu a dosud opatřenými podklady a rozhodnutími, soud zdůrazňuje, že žádná z těchto skutečností není relevantní pro posouzení, zda bylo namístě povolit výjimku ze zákazů týkajících se zvláště chráněných druhů živočichů, či nikoli. Soud rozumí obavu žalobce z možnosti zmaření investice, nicméně žalobce se pro tento svůj podnikatelský záměr rozhodl dobrovolně a již při tomto rozhodování si měl být vědom toho, že pro realizaci záměru bude potřebovat mimo jiné získat i povolení podle § 56 zákona o ochraně přírody, jež může obdržet jen při dodržení jasně stanovených podmínek, a to zcela bez ohledu na své předchozí investice či aktivity. Ani kladné stanovisko EIA automaticky neznamená, že jsou splněny podmínky pro udělení výjimky ze zákazů týkajících se zvláště chráněných živočichů. V řízení o vydání stanoviska EIA a v řízení o povolení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody se totiž zkoumají odlišné okolnosti a pro vyhovění žádosti v každém z těchto řízení musí být splněny odlišné podmínky. V opačném případě by jedno nebo druhé z nich zcela ztrácelo smysl. Soud proto konstatuje, že v důsledku kladného stanoviska EIA ani jakýchkoli jiných rozhodnutí předcházejících řízení o povolení výjimky žalobci rozhodně nesvědčilo legitimní očekávání, že mu bude požadovaná výjimka udělena.
55. Soud proto uzavřel, že vydaná rozhodnutí považuje za přezkoumatelná, neboť v nich správní orgány předešly srozumitelný a ucelený soubor důvodů, pro které žádosti žalobce nevyhověly. Rovněž v mezích předmětu řízení vypořádaly všechny jeho dostatečně konkrétní námitky včetně námitky souladu záměru s územním plánem obce Havraň. S ohledem na to, že žádosti nebylo vyhověno z velké části pro neunesení důkazního břemena, soud považuje námitku, podle které v odůvodnění napadeného rozhodnutí není uvedeno, co konkrétně bylo žalovaným z toho kterého důkazního prostředku zjištěno, a další žalobcovy výhrady ke zjišťování stavu věci pro jejich obecnost za nesrozumitelnou, a tudíž neprojednatelnou. Rovněž soud konstatuje, že nebylo povinností žalovaného v napadeném rozhodnutí hodnotit jednotlivé strany prvostupňového rozhodnutí, zabývat se polemikou, kterou žalobce v odvolání vedl s vyjádřením spolku Stop tunelům, z. s., nebo reagovat na kontemplační či deklaratorní části odůvodnění odvolání žalobce, které neměly povahu odvolacích důvodů.
56. Soud dále porovnal žalobcovu žádost ze dne 16. 5. 2019 s žádostí o povolení výjimky ze zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody podanou žalobcem dne 8. 7. 2014 a doplněnou dne 16. 9. 2014, jíž provedl dokazování při jednání. Při tom zjistil, že žalobce v žádosti z roku 2019 odůvodnil existenci a převahu tvrzeného veřejného zájmu na realizaci svého záměru obdobně jako v roce 2014 žádost o první výjimku. V roce 2014 rovněž argumentoval zájmem na veřejné bezpečnosti, neboť pozemek (pouze p. č. XA v k. ú. X) je podle žalobce volně přístupný, z minulosti se na něm nachází velké množství pneumatik, které nepříznivě ovlivňují životní prostředí, vzniká nebezpečí požárů, stahují se tam Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

neprizpůsobiví obyvatelé, osoby užívající drogy, byl zjištěn velký výskyt použitých injekčních stříkaček apod., v denní dobu se tam naopak pohybují většinou děti. Obě skupiny nerespektují označení pozemku jako soukromého a veřejnosti nepřístupného. Tím dochází k neustálému ohrožování veřejné bezpečnosti, především dětí. Zamezení přístupu oplocením je prakticky nemožné a trvale neudržitelné. Jediným uspokojivým řešením, kterým bude problém vyřešen a lokalita se stane veřejně bezpečnou, podle žalobce bylo obnovení funkce pozemku jako orná půda a jeho obdělání.

57. Soud konstatuje, že žalobcovy žádosti se netýkají zcela stejných pozemků (v případě žádosti z roku 2014 jde o pozemek p. č. XA v k. ú. X, v případě žádosti z roku 2019 navíc i o pozemek p. č. XB v témže k. ú.), liší se též okruh dotčených druhů živočichů a rovněž veřejný zájem na straně žalobce je v žádosti z roku 2014 popsán širěji – tak, že účelem záměru mělo být i umožnění zemědělského využití navazujícího pozemku p. č. XB, který je ornou půdou a který jinak s ohledem na jeho umístění a tvar nelze k zemědělským účelům prakticky použít. Soud však zároveň nepřehlédl, že krajský úřad v rozhodnutí ze dne 27. 11. 2014, č. j. 2753/ZPZ/2014/ZD-714, kterým žádosti z roku 2014 vyhověl, do značné míry jako postačující pro udělení výjimky akceptoval i prakticky stejná tvrzení žalobce o existenci a převaze veřejného zájmu zejména na veřejné bezpečnosti spojeném s realizací jeho záměru (viz druhý odstavec str. 4 uvedeného rozhodnutí) a též o neexistenci jiného uspokojivého řešení, jaká žalobce uplatnil i v žádosti z roku 2019. Otázkou je, zda žalobci na základě této skutečnosti mohlo vzniknout legitimní očekávání, že i jeho další žádosti z roku 2019 bude vyhověno.
58. Soud je toho názoru, že s ohledem na konstatovanou odlišnost záměrů a dále uvedené skutečnosti rozhodnutí krajského úřadu ze dne 27. 11. 2014, č. j. 2753/ZPZ/2014/ZD-714, u žalobce nemohlo založit legitimní očekávání, že bude vyhověno i jeho žádosti z roku 2019.
59. Judikatura správní soudů zdůrazňuje, že správní orgán je svou praxí vázán. Ustálenou správní praxí lze změnit, ale v zásadě jen do budoucna a ze závažných důvodů. To, zda správní praxe založila účastníku legitimní očekávání, je vždy otázkou skutkovou. Nelze však mít legitimní očekávání, pokud zákon jasně hovoří proti, a rovněž se nelze dovolávat předchozích postupů, pokud dal správní orgán jasně najevo, že svou dosavadní praxi změní (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, publ. pod č. 1915/2009 Sb. NSS). Od jednou vytvořené správní praxe se nelze v jednotlivém případě odchýlit, neboť by šlo o libovůli; očekávání účastníka ovšem není legitimní, jestliže bylo založeno postupem správního orgánu (byť i dlouhodobým a v obdobných věcech), který nerespektoval zákon (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 As 46/2012-87).
60. V daném případě soud shledal, že krajský úřad se v rozhodnutí ze dne 27. 11. 2014, č. j. 2753/ZPZ/2014/ZD-714, s otázkou existence a převahy veřejného zájmu na straně žalobce (žadatele) a neexistence jiného uspokojivého řešení nevypořádal přezkoumatelným způsobem, neboť pouze nekriticky převzal nepodložená tvrzení žalobce. Soud je toho názoru, že takovéto nezákonné rozhodnutí nemohlo do budoucna zakládat legitimní očekávání účastníků řízení, že i jejich (dalším) nepodloženým žádostem bude vyhověno, a že v tomto smyslu ani nedošlo k porušení zákazu tzv. překvapivých rozhodnutí, jak žalobce namítal. Žalovaný nadto v napadeném rozhodnutí (na str. 11) kromě toho, že se v nyní projednávané věci nejedná o shodný záměr jako v roce 2014, poukázal mimo jiné na to, že oproti roku 2014 jsou požadavky na formální i věcné vypořádání zákonných podmínek pro povolování výjimek nyní i s ohledem na rozhodování žalovaného a soudů Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

podstatně náročnější. Roli hraje i to, že dochází ke zhoršování stavu životních podmínek a ubývání biotopů většiny zvláště chráněných druhů živočichů.

61. Soud nakonec přisvědčuje žalobci v tom smyslu, že závěr správních orgánů o tom, že objekt pískovny je historický, je volně přístupný všem a že zabránění přístupu není ve veřejném zájmu, nebyl ve vydaných rozhodnutích řádně odůvodněn. Tento nedostatek však s ohledem na uvedené nepovažuje za vadu, která by mohla mít vliv na zákonnost řízení. Pokud byl v rozhodnutí o výjimce z roku 2014 uveden opačný názor, jednalo se rovněž o neodůvodněné a zároveň též výše zmíněné nekritické převzetí tvrzení žalobce, které nemohlo na jeho straně založit legitimní očekávání, že bude opět akceptováno.
62. Soud se na základě výše uvedeného shoduje se závěrem správních orgánů o tom, že žalobce neprokázal tvrzený veřejný zájem na realizaci svého záměru, přičemž již tato skutečnost byla postačující k zamítnutí jeho žádosti. Ztotožňuje se i s pochybnostmi, které ohledně neexistence jiného uspokojivého řešení vnesl již krajský úřad.
63. Pro úplnost soud dodává, že správní orgány svůj závěr o tom, že žalobce neprokázal tvrzený veřejný zájem na realizaci svého záměru, nezaložily na vyjádření spolku Stop tunelům, z. s., ale vycházely přitom v první řadě ze znění a obsahu žalobcovy aktuální žádosti.
64. S ohledem na nesplnění výše uvedených podmínek potřebných pro povolení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody (kdy zapotřebí je kumulativně splnit všechny zákonem stanovené podmínky) soud považoval za nadbytečné zabývat se posouzením toho, zda realizace záměru ovlivní dosažení či udržení příznivého stavu jednotlivých druhů z hlediska ochrany.
65. Žalobu soud vyhodnotil v rámci uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Zároveň soud podotýká, že žalobci nic nebrání podat u krajského úřadu novou, v ideálním případě lépe vyargumentovanou a konkrétními důkazy podloženou žádost.
66. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, a ani jejich náhradu nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
67. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, a v předmětném řízení nebyla soudem osobě zúčastněné na řízení uložena žádná povinnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 29. června 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu